

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 12 juli 2012*

”Civilrättsligt samarbete — Domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar — Förordning (EG) nr 44/2001 — Talan om intrång i ett europeiskt patent — Särskilda behörighetsregler och exklusiv behörighet — Artikel 6 led 1 — Flera svarande — Artikel 22 led 4 — Invändning om patentets giltighet — Artikel 31 — Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder”

I mål C-616/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Rechtbank 's-Gravenhage (Nederländerna) genom beslut av den 22 december 2010, som inkom till domstolen den 29 december 2010, i målet

Solvay SA

mot

Honeywell Fluorine Products Europe BV,

Honeywell Belgium NV,

Honeywell Europe NV,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Malenovský (referent), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász och D. Šváby,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren K. Sztranc-Sławiczek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 30 november 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Solvay SA, genom W.A. Hoyng och F.W.E. Eijsvogels, advocaten,
- Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV och Honeywell Europe NV, genom R. Ebbink och R. Hermans, advocaten,

* Rättegångsspråk: nederländska.

- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom S. Chala, i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom S. Centeno Huerta, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A.-M. Rouchaud-Joët och R. Troosters, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 29 mars 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 6 led 1, 22 led 4 och 31 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Solvay SA, etablerat i Belgien (nedan kallat Solvay), och å andra sidan Honeywell Fluorine Products Europe BV, etablerat i Nederländerna, samt Honeywell Belgium NV och Honeywell Europe NV, båda etablerade i Belgien (nedan gemensamt kallade Honeywell-bolagen), angående påstått intrång i olika delar av ett europeiskt patent.

Tillämpliga bestämmelser

Münchenkonventionen

- 3 Enligt artikel 1 i konventionen om meddelande av europeiska patent (Europeiska patentkonventionen), undertecknad i München den 5 oktober 1973 (nedan kallad Münchenkonventionen), har det genom konventionen införts en ”för de fördragsslutande staterna gemensam rätt såvitt avser meddelande av patent på uppfinningar”.
- 4 Förutom de gemensamma bestämmelserna om meddelande av patent, styrs ett europeiskt patent av den nationella lagstiftningen i respektive fördragsslutande stat för vilken det har meddelats. I artikel 2.2 i Münchenkonventionen stadgas i detta avseende följande:

”Europeiskt patent skall i varje fördragsslutande stat för vilken det meddelats ha samma verkan och regleras av samma bestämmelser som ett i den staten meddelat nationellt patent ...”

- 5 Vad gäller de rättigheter som ett europeiskt patent ger innehavaren föreskrivs följande i artikel 64.1 och 64.3 i nämnda konvention:

”1. ... [E]uropeiskt patent [skall], från dagen för publicering av kungörelse om att det meddelats, i varje fördragsslutande stat för vilken det meddelats ge patenthavaren samma rättigheter som ett i den staten meddelat nationellt patent.

...

Intrång i europeiskt patent skall bedömas enligt nationell lag.”

Unionsrätten

6 Skälen 11, 12, 15 och 19 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”11) Behörighetsbestämmelserna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning. ...

12) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsregler i de fall där det finns en nära koppling mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta rättskipningen.

...

15) För att rättskipningen skall fungera väl, måste man minimera möjligheten för samtidiga förfaranden och se till att oförenliga domar inte meddelas i två medlemsstater. ...

...

19) Kontinuiteten mellan [konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30) (nedan kallad Brysselkonventionen)] och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av bestämmelserna i Brysselkonventionen, och 1971 års protokoll [om domstolens tolkning av konventionen, i reviderad och ändrad lydelse (EGT C 27, 1998, s. 28)] bör därför fortsätta att också tillämpas på de fall som har anhängiggjorts när förordningen träder i kraft.”

7 Artikel 2 i förordningen har följande lydelse:

”1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.

2. För den som inte är medborgare i den medlemsstat där han har hemvist gäller samma bestämmelser om domstols behörighet som för statens egna medborgare.”

8 Artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001, som ingår i avsnitt 2, ”Särskilda behörighetsregler”, i kapitel II i förordningen, föreskriver följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan även väckas i följande fall:

1) Om han är en av flera svarande, vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräckligt nära samband mellan käromålen för att en gemensam handläggning och dom skall vara påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.”

9 Enligt artikel 22 led 4 i förordningen gäller följande:

”Följande domstolar skall, oberoende av parternas hemvist, ha exklusiv behörighet:

...

- 4) Om talan avser registrering eller giltighet av patent, varumärken, mönster och liknande rättigheter för vilka krävs deposition eller registrering, domstolarna i den medlemsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller på grund av bestämmelserna i en gemenskapsrättsakt eller en internationell konvention anses ha ägt rum.

Med förbehåll för den behörighet som det europeiska patentverket har enligt den europeiska patentkonventionen undertecknad i München den 5 oktober 1973, skall domstolarna i varje medlemsstat, oberoende av hemvist, ha exklusiv behörighet vid talan som angår registreringen eller giltigheten av ett europeiskt patent som har meddelats för den staten.”

- 10 Artikel 25 i förordningen har följande lydelse:

”Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat gäller en tvist som huvudsakligen rör en fråga som en domstol i en annan medlemsstat är exklusivt behörig att pröva enligt artikel 22, skall domstolen självant förklara sig obehörig.”

- 11 I artikel 31 i förordningen stadgas följande:

”Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 12 Solvay är innehavare av det europeiska patentet EP 0 858 440 och väckte den 6 mars 2009 talan mot Honeywell-bolagen vid Rechtbank 's-Gravenhage i Nederländerna avseende intrång i de nationella delarna av detta patent – vilka var i kraft i Danmark, Irland, Grekland, Luxemburg, Österrike, Portugal, Finland, Sverige, Liechtenstein och Schweiz. Intrånget påstods bestå i att svarandena salufört en produkt, HFC-245 fa, tillverkad av Honeywell International Inc. och identisk med den som omfattas av patentet.
- 13 Konkret har Solvay anklagat Honeywell Fluorine Products Europe BV och Honeywell Europe NV för att ha gjort sig skyldiga till intrångsgörande handlingar i hela Europa, och Honeywell Belgium NV för att ha gjort sig skyldigt till intrångsgörande handlingar i Nordeuropa och Centraleuropa.
- 14 Inom ramen för intrångstalan begärde Solvay den 9 december 2009 även att rätten skulle fatta ett beslut om att interimistiskt förbjuda gränsöverskridande intrång av Honeywell-bolagen i avvaktan på att talan i sak avgjordes.
- 15 Honeywell-bolagen har i förfarandet för prövning av begäran om interimistiska åtgärder hävdat att de nationella delarna av patentet är ogiltiga, dock utan att ha väckt eller uppgett att de avser att väcka ogiltighetstalan mot dessa eller bestritt att den nederländska domstolen där talan väckts är behörig att pröva såväl talan i sak som begäran om interimistiska åtgärder.
- 16 Mot denna bakgrund beslutade Rechtbank 's-Gravenhage att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”Beträffande artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001:

- 1) Kan det, i en situation i vilken två eller flera bolag från olika medlemsstater i ett förfarande vid en domstol i en av medlemsstaterna där vart och ett av bolagen för sig påstås ha gjort sig skyldigt till intrång i samma nationella del av ett europeiskt patent som är i kraft i en annan medlemsstat,

genom att med avseende på samma produkt ha utfört handlingar som omfattas av ensamrätt, vara fråga om 'oförenliga domar' i olika rättegångar i den mening som avses i artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001?

Beträffande artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001:

- 2) Är artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 tillämplig i ett förfarande om begäran om en interimistisk åtgärd som grundar sig på ett utländskt patent (såsom ett gränsöverskridande, interimistiskt intrångsförbud), om svaranden invänder att det åberopade utländska patentet är ogiltigt och med beaktande av att den nationella domstolen inte slutligt ska avgöra frågan om det åberopade patentets giltighet, utan göra en bedömning av hur den domstol som är behörig enligt artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 kommer att avgöra målet och avslå begäran om ett interimistiskt intrångsförbud om det föreligger en rimlig och icke försumbar möjlighet att den behöriga domstolen kommer att ogiltigförklara det åberopade patentet?
- 3) Föreligger det, för att artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 ska vara tillämplig i ett förfarande som det som avses i föregående fråga, ett formellt krav på invändningen om ogiltighet i den meningen att den artikeln är tillämplig endast om en talan om ogiltigförklaring redan har väckts vid den domstol som är behörig enligt samma artikel – eller kommer att väckas inom den tidsfrist som denna domstol fastställer – eller åtminstone om stämning har delgetts eller kommer att delges patentinnehavaren, eller räcker det att åberopa en invändning om ogiltighet som grund för bestridandet? Om så är fallet, föreligger det krav på innehållet i invändningen i den meningen att den ska vara tillräckligt underbyggd eller att det inte kan anses utgöra rättegångsmissbruk att framställa invändningen?
- 4) Om fråga 2 besvaras jakande, är den ifrågavarande domstolen, sedan en invändning om ogiltighet har framställts i ett sådant förfarande som det som avses i fråga 1, behörig med avseende på påståendet om intrång med följd att målet avseende intrång (om kåranden begär det) ska vilandeförklaras till dess att den domstol som är behörig enligt artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 har avgjort frågan huruvida den åberopade nationella delen av patentet är giltig, eller med följd att begäran ska avslås, eftersom en för avgörandet väsentlig invändning inte kan avgöras, eller förlorar den domstolen sin behörighet att avgöra talan om intrång, sedan en invändning om ogiltighet har framställts?
- 5) Om fråga 2 besvaras jakande, kan artikel 31 i förordning nr 44/2001 ligga till grund för den nationella domstolens behörighet att avgöra begäran om interimistiska åtgärder grundad på ett utländskt patent (såsom ett gränsöverskridande intrångsförbud) – mot vilken det inväntas att det åberopade patentet är ogiltigt – och att (om det skulle anses att den omständigheten att artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 är tillämplig inte utgör hinder mot att Rechtbank 's-Gravenhage avgör frågan om intrång) pröva en invändning om att det åberopade utländska patentet är ogiltigt?
- 6) Om fråga 5 besvaras jakande, vilka omständigheter ska då vara för handen för att en sådan faktisk anknytning som avses i punkt 40 i [dom av den 17 november 1998 i mål C-391/95, Van Uden (REG 1998, s. 7091)] ska föreligga mellan föremålet för de begärda åtgärderna och den territoriella behörigheten hos den konventionsstat där den domstol vid vilken ansökan har ingetts är belägen?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Fråga 1

- 17 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 för att få klarhet i huruvida artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att det finns en risk för att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar i den mening som avses i denna bestämmelse, om två eller fler bolag etablerade i olika medlemsstater, i ett förfarande vid en domstol i en av dessa medlemsstater, vart och ett separat anklagas för intrång i samma nationella del av ett europeiskt patent – en del som är i kraft i en annan medlemsstat – på grund av intrångsgörande handlingar rörande samma produkt.
- 18 Artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001 föreskriver, i syfte att undvika att det meddelas avgöranden som skulle kunna vara oförenliga om målen prövades separat, att om det finns flera svaranden kan talan mot endera av dem väckas vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräckligt nära samband mellan käromålen för att gemensam handläggning och dom ska vara påkallad.
- 19 Det mål som eftersträvas genom artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001 är enligt skälen 12 och 15 i förordningen att, för att underlätta rättskipningen, minimera möjligheten för samtidiga förfaranden och således undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar (se dom av den 1 december 2011 i mål C-145/10, Painer, REU 2011, s. I-12533, punkt 77).
- 20 Denna särskilda behörighetsregel ska tolkas mot bakgrund av skäl 11 i förordningen, som stadgar att behörighetsreglerna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist och att det alltid måste gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning (se dom av den 11 oktober 2007 i mål C-98/06, Freeport, REG 2007, s. I-8319, punkt 36).
- 21 Denna bestämmelse är en särskild behörighetsregel därför att den utgör undantag från huvudregeln i artikel 2 i förordningen om att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga. Den ska därför tolkas restriktivt och får inte ge upphov till en tolkning som går utöver de fall som uttryckligen nämns i denna förordning (se domen i det ovannämnda målet Painer, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 22 Bestämmelsen får emellertid inte tolkas så, att den möjliggör en tillämpning som innebär att käranden har möjlighet att väcka talan mot flera svarande endast i syfte att en av dem inte ska få svara vid en domstol i den stat där han eller hon har hemvist (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 1988 i mål 189/87, Kalfelis, REG 1988, s. 5565, punkterna 8 och 9, svensk specialutgåva, volym 9, s. 729, och av den 27 oktober 1998 i mål C-51/97, Réunion européenne m.fl., REG 1998, s. I-6511, punkt 47, samt domen i det ovannämnda målet Painer, punkt 78).
- 23 Domstolen har vidare slagit fast att det ankommer på den nationella domstolen att bedöma huruvida det finns ett samband mellan de olika käromål som har väckts vid den, det vill säga om det föreligger en risk för att oförenliga domar meddelas om de olika käromålen prövas i olika rättegångar. Den nationella domstolen ska härvid beakta alla omständigheter i målet som är erforderliga för denna bedömning (se domarna i det ovannämnda målet Freeport, punkt 41, och Painer, punkt 83).
- 24 Domstolen har dock påpekat att det, för att domar ska betraktas som oförenliga i den mening som avses i artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001, inte räcker med att målen fått olika utgång, utan det krävs därutöver att domarna i denna del avser samma rättsliga och faktiska situation (se dom av den 13 juli 2006 i mål C-539/03, Roche Nederland m.fl., REG 2006, s. I-6535, punkt 26, samt domarna i det ovannämnda målet Freeport, punkt 40, och Painer, punkt 79).

- 25 Vad gäller bedömningen av huruvida ”samma situation” föreligger, har domstolen konstaterat att samma faktiska situation inte kan anses föreligga när det är olika svarande och de intrångshandlingar som lagts dem till last, vilka skett i olika konventionsstater, inte är desamma. Det är vidare inte fråga om samma rättsliga situation när talan om intrång i ett europeiskt patent som meddelats i flera olika konventionsstater väcks vid flera domstolar i dessa stater mot svarande som har hemvist i dessa stater för handlingar som dessa påstås ha begått i respektive land (se domen i det ovannämnda målet Roche Nederland m.fl., punkterna 27 och 31).
- 26 Det framgår tydligt av artiklarna 2.2 och 64.1 i Münchenkonventionen att ett europeiskt patent regleras av den nationella lagstiftningen i varje fördragsslutande stat för vilken det har meddelats. Varje intrång i ett europeiskt patent ska således, såsom framgår av artikel 64.3 i Münchenkonventionen, bedömas i enlighet med bestämmelserna i gällande nationell lagstiftning på området i varje fördragsslutande stat för vilken det har meddelats (domen i det ovannämnda målet Roche Nederland m.fl., punkterna 29 och 30).
- 27 Det framgår av de specifika omständigheterna i ett mål såsom det nationella målet att samma faktiska och rättsliga situation kan inrymma olika lösningar på tvisten. Det är därför inte uteslutet att de skulle leda till oförenliga domar om käromålen prövades separat.
- 28 Såsom generaladvokaten betonat i punkt 25 i sitt förslag till avgörande skulle, om artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001 inte var tillämplig, två domstolar var för sig behöva pröva de påstådda intrången utifrån respektive nationella bestämmelser om de olika nationella delarna av det europeiska patent som påstås ha kränkts. De skulle exempelvis ha att – båda på grundval av finländsk rätt – bedöma det intrång i den finländska delen av det europeiska patentet som Honeywell-bolagen påstås ha gjort sig skyldiga till genom att saluföra en intrångsgörande produkt i Finland.
- 29 För att i en situation som den i målet vid den nationella domstolen bedöma huruvida det finns ett samband mellan de olika käromål som väckts vid den, det vill säga om det föreligger en risk för oförenliga domar om de olika ansökningarna prövas i olika rättegångar, ankommer det på den nationella domstolen att bland annat beakta dels om svarandena var för sig har anklagats för samma intrångsgörande handlingar avseende samma produkt, dels om dessa handlingar har begåtts i samma medlemsstater och därmed gör intrång i samma nationella delar av det aktuella europeiska patentet.
- 30 Av vad som anförts följer att fråga 1 ska besvaras på följande sätt. Artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att om två eller fler bolag etablerade i olika medlemsstater i ett förfarande vid en domstol i en av dessa medlemsstater vart och ett separat anklagas för intrång i samma nationella del av ett europeiskt patent, en del som är i kraft i en annan medlemsstat, på grund av intrångsgörande handlingar rörande samma produkt, kan det medföra att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar i den mening som avses i denna bestämmelse. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma huruvida det faktiskt föreligger en sådan risk med hänsyn till alla relevanta omständigheter i målet.

Fråga 2

- 31 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 2 för att få klarhet i huruvida artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 är tillämplig i ett förfarande om en interimistisk åtgärd som grundas på ett utländskt patent (såsom ett gränsöverskridande intrångsförbud), om svaranden invänder att det åberopade utländska patentet är ogiltigt och med beaktande av att den nationella domstolen inte slutligt ska avgöra frågan om det åberopade patentets giltighet utan göra en bedömning av hur den domstol som är behörig enligt nämnda artikel 22 led 4 kommer att avgöra målet och avslå begäran om det interimistiska intrångsförbudet om det föreligger en rimlig och icke försumbar möjlighet att den behöriga domstolen kommer att ogiltigförklara det åberopade patentet.

- 32 Det framgår av själva lydelsen av tolkningsfrågan och begäran om förhandsavgörande att kärnfrågan i det nationella målet rör ett förfarande om en interimistisk åtgärd som omfattas av artikel 31 i förordning nr 44/2001.
- 33 Frågan ska därför förstås så, att den avser huruvida artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att den under sådana omständigheter som i det nationella målet hindrar tillämpning av artikel 31 i förordningen.
- 34 Det framgår av artikel 31 i förordning nr 44/2001 att en domstol i en medlemsstat är behörig att pröva en begäran om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt förordningen.
- 35 Såsom framgår av artikel 22 led 4 innehåller förordningen en exklusiv behörighetsregel enligt vilken, om talan avser registrering eller giltighet av patent, endast domstolarna i den medlemsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller på grund av bestämmelserna i en gemenskapsrättsakt eller en internationell konvention anses ha ägt rum är behöriga.
- 36 Vad först gäller lydelsen av artiklarna 22 led 4 och 31 i förordning nr 44/2001, syftar de bestämmelserna till att reglera olika situationer och har distinkta tillämpningsområden. Artikel 22 led 4 är en behörighetsregel avseende prövning i sak av tvister inom ett visst, tydligt avgränsat område. Artikel 31 däremot är avsedd att tillämpas oberoende av behörigheten i sak.
- 37 Dessa båda bestämmelser hänvisar inte heller till varandra.
- 38 Vad vidare gäller systematiken i förordning nr 44/2001 ingår nämnda bestämmelser i kapitel II, "Domstols behörighet", och utgör "särskilda bestämmelser" i förhållande till de "allmänna bestämmelser" som utgör avsnitt 1 i kapitel II i förordningen.
- 39 Däremot finns det inget som antyder att någon av dessa bestämmelser skulle kunna betraktas som *lex specialis* eller *lex generalis* i förhållande till den andra. De ingår i olika avsnitt (6 respektive 10) i samma kapitel II i förordningen.
- 40 Av detta följer att artikel 31 i förordning nr 44/2001 har en räckvidd som är autonom i förhållande till räckvidden för artikel 22 led 4 i förordningen. Såsom konstaterats i punkt 34 ovan är artikel 31 tillämplig när en annan domstol än den som är behörig i sak mottar en begäran om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder. Artikel 22 led 4, som rör prövningen i sak, kan därför i princip inte tolkas så, att den avviker från artikel 31 och följaktligen hindrar tillämpning av sistnämnda artikel.
- 41 Det ska dock prövas om inte domstolens tolkning av artikel 16 led 4 i Brysselkonventionen leder till en annan slutsats.
- 42 Eftersom förordning nr 44/2001 har ersatt Brysselkonventionen i förhållandena mellan medlemsstaterna, är domstolens tolkning av denna konventions bestämmelser giltig även för bestämmelserna i förordningen, när dessa kan anses likvärdiga (se, bland annat, dom av den 16 juli 2009 i mål C-189/08, *Zuid-Chemie*, REG 2009, s. I-6917, punkt 18, av den 10 september 2009 i mål C-292/08, *German Graphics Graphische Maschinen*, REG 2009, s. I-8421, punkt 27, och av den 18 oktober 2011 i mål C-406/09, *Realchemie Nederland*, REU 2011, s. I-9773, punkt 38).
- 43 Artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001, som är relevant för prövningen av förevarande fråga, har samma systematik som artikel 16 led 4 i Brysselkonventionen och har dessutom avfattats i nästintill identiska ordalag. Med hänsyn till denna likvärdighet är det väsentligt att i enlighet med skäl 19 i förordning nr 44/2001 säkerställa kontinuiteten i tolkningen av dessa båda rättsakter (se, analogt, dom

av den 23 april 2009 i mål C-167/08, Draka NK Cables m.fl., REG 2009, s. I-2377, punkt 20, och av den 14 maj 2009 i mål C-180/06, IIsinger, REG 2009, s. I-3961, punkt 58, samt domen i det ovannämnda målet Zuid-Chemie, punkt 19).

- 44 Domstolen gjorde i punkt 24 i dom av den 13 juli 2006 i mål C-4/03, GAT (REG 2006, s. I-6509), en vid tolkning av artikel 16 led 4 i Brysselkonventionen för att säkerställa dess ändamålsenliga verkan. Domstolen fann att med hänsyn till den position som denna bestämmelse intar i konventionens systematik och till dess syfte, är behörighetsreglerna däri exklusiva och tvingande såväl för enskilda som för rätten.
- 45 Domstolen slog vidare fast att den exklusiva behörigheten enligt artikel 16.4 i Brysselkonventionen ska kunna tillämpas oavsett i vilket processuellt sammanhang frågan om ett patents giltighet aktualiseras, oberoende av om det anförs som rättslig grund för ett käromål eller som en invändning, när talan väcks eller i ett senare skede av förfarandet (se domen i det ovannämnda målet GAT, punkt 25).
- 46 Domstolen preciserade även att det väsentligt skulle öka risken för motstridiga avgöranden – vilket är precis vad konventionen syftar till att undvika – om konventionssystemet tillät andra domstolar än domstolarna i den stat där ett patent meddelades att som en preliminär fråga avgöra patents giltighet (se domen i det ovannämnda målet GAT, punkt 29).
- 47 Med hänsyn till domstolens vida tolkning av artikel 16 led 4 i Brysselkonventionen, till risken för motstridiga avgöranden som denna bestämmelse syftar till att undvika och till att innehållet i artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 är likvärdigt med det i artikel 16 led 4 i Brysselkonventionen, såsom konstaterats i punkt 43 ovan, ska tillämpningen av behörighetsregeln i artikel 25 i förordning nr 44/2001, som uttryckligen åsyftar artikel 22 i förordningen, och av andra behörighetsregler, bland annat de i artikel 31 i förordningen, anses kunna påverkas av den särskilda verkan av artikel 22 led 4 i förordningen, som berörts i punkt 44 ovan.
- 48 Domstolen ska följaktligen pröva huruvida den specifika räckvidden för artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001, såsom den har tolkats av domstolen, återverkar på tillämpningen av artikel 31 i förordningen i en sådan situation som den i det nationella målet, det vill säga en intrångstalan där det som en preliminär fråga i samband med en begäran om interimistisk åtgärd i form av ett gränsöverskridande intrångsförbud har gjorts gällande att ett europeiskt patent inte är giltigt.
- 49 Enligt den hänskjutande domstolen avgör den domstol som har att avgöra den preliminära frågan inte slutligt frågan om det åberopade patentets giltighet, utan gör en bedömning av hur den domstol som är behörig enligt artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 kommer att avgöra målet och avslår begäran om den interimistiska åtgärden om det föreligger en rimlig och icke försumbar möjlighet att den behöriga domstolen kommer att ogiltigförklara det åberopade patentet.
- 50 Under dessa omständigheter tycks det inte föreligga någon sådan risk för motstridiga avgöranden som nämns i punkt 47 ovan. Det interimistiska beslut som fattas av den domstol som har att avgöra den preliminära frågan föregriper inte avgörandet i sak av den domstol som är behörig enligt artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001. De skäl som föranlett domstolen att göra en vid tolkning av behörigheten enligt artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 fordrar inte att man i en sådan situation som den i det nationella målet avstår från att tillämpa artikel 31 i förordningen.
- 51 Vad som anförts följer att fråga 2 ska besvaras på följande sätt. Artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att den under sådana omständigheter som i det nationella målet inte utgör hinder för en tillämpning av artikel 31 i samma förordning.

Frågorna 3–6

- 52 Med hänsyn till svaret på den andra frågan finns det inte anledning att besvara frågorna 3–6.

Rättegångskostnader

- 53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 6 led 1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att om två eller fler bolag etablerade i olika medlemsstater, i ett förfarande vid en domstol i en av dessa medlemsstater, vart och ett separat anklagas för intrång i samma nationella del av ett europeiskt patent – en del som är i kraft i en annan medlemsstat – på grund av intrångsgörande handlingar rörande samma produkt, kan det medföra att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar i den mening som avses i denna bestämmelse. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma huruvida det faktiskt föreligger en sådan risk med hänsyn till alla relevanta omständigheter i målet.**
- 2) **Artikel 22 led 4 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att den under sådana omständigheter som i det nationella målet inte utgör hinder för en tillämpning av artikel 31 i samma förordning.**

Underskrifter